

คณะกรรมการตรวจรับพัสดุตรวจรับพัสดุทั้งที่ผู้รับจ้างทำงานไม่เสร็จ

นางสาวจิตาภา มุสิกธนเสฏฐ์ พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร
สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๗๑ (๒) กำหนดให้ “คณะกรรมการตรวจรับพัสดุมีหน้าที่ตรวจรับพัสดุให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักฐานที่ตกลงกันไว้ สำหรับกรณีที่มีการทดลอง หรือตรวจสอบในทางเทคนิคหรือทางวิทยาศาสตร์ จะเชิญผู้ชำนาญการหรือผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับพัสดุนั้นมาให้คำปรึกษา หรือส่งพัสดุนั้นไปทดลองหรือตรวจสอบ ณ สถานที่ของผู้ชำนาญการหรือผู้ทรงคุณวุฒินั้น ๆ ก็ได้ ในกรณีจำเป็นที่ไม่สามารถตรวจนับเป็นจำนวนหน่วยทั้งหมดได้ ให้ตรวจรับตามหลักวิชาการสถิติ” กรณีที่กรรมการตรวจรับพัสดุได้ลงลายมือชื่อตรวจรับพัสดุก่อนที่ผู้รับจ้างจะทำงานแล้วเสร็จ และต่อมาผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานจนครบถ้วน แต่ล่าช้าเกินกว่ากำหนด เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และกรณีเช่นนี้ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่า เป็นผู้ประพฤดิชั่วอย่างร้ายแรงหรือไม่ ?

ข้อเท็จจริงในคดีนี้ คือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (กรมทางหลวงชนบท) มีคำสั่งลงโทษไล่ออกผู้ฟ้องคดี ออกจากราชการตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ) กรณีขณะที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายช่างเครื่องกล ๕ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุร่วมกับนาย พ. และนาย ส. ในงานจ้างซ่อมรถยนต์ส่วนกลาง หมายเลขครุภัณฑ์ ๐๑ - ๐๑ โดยร่วมกันลงลายมือชื่อตรวจรับงานซ่อมในใบตรวจรับพัสดุ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๘ ทั้งที่งานซ่อมยังไม่แล้วเสร็จ ผู้รับจ้างจึงส่งมอบงานล่าช้ากว่ากำหนด แต่มีการเบิกจ่ายเงินค่าซ่อมแซมรถยนต์คันดังกล่าวให้กับผู้รับจ้าง ถือเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ ๗๑ (๒) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ทำให้สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทได้รับความเสียหาย เป็นความผิดทางวินัยฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง และฐานประพฤดิชั่วอย่างร้ายแรงและมีความผิดอาญาฐานเป็นเจ้าของพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว จึงยื่นอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ (คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม) โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการสอบสวนหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีกระทำผิดเป็นเวลากว่า ๑๐ ปี โดยไม่ปรากฏเหตุแห่งความล่าช้า ประกอบกับต้นสังกัดเดิมถูกยุบเลิกไป เป็นผลให้ผู้ฟ้องคดีไม่อาจรวบรวมพยานหลักฐานที่จะพิสูจน์ความบริสุทธิ์ตามข้อกล่าวหาได้อย่างครบถ้วน และไม่เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือนำพยานหลักฐานมาหักล้างแก้ข้อกล่าวหา เป็นการใช้ดุลพินิจลงโทษที่รุนแรงไม่สมควรแก่ความผิด จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่มีมติว่าผู้ฟ้องคดีมีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ลงโทษไล่ออกผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ และคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ให้ยกอุทธรณ์

คดีนี้มีประเด็นปัญหาที่สำคัญ ๒ ประเด็น ประเด็นแรกคือ ผู้ฟ้องคดีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และฐานประพฤตชั่วอย่างร้ายแรงหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีให้การต่อเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๙ รับว่าการช่อมรยนต์คั่นดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จ แต่ที่ลงลายมือชื่อเพราะเห็นว่า นาย พ. ประธานกรรมาการ ได้ลงลายมือชื่อตรวจรับ และเจ้าของอุให้การเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๓๙ ยอมรับเช่นกันว่า การช่อมรยนต์คั่นดังกล่าวตามรายการที่ ๑ - ๕ ช่อมเสร็จประมาณกลางปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ส่วนรายการที่ ๖ - ๑๑ ช่อมเสร็จประมาณปลายเดือนธันวาคม ๒๕๓๘ และเสร็จเรียบร้อยทุกอย่างเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๓๙ และได้นำรยนต์ไปส่งมอบที่สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทในวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๙ คำให้การดังกล่าวเป็นคำให้การที่ใกล้ชิดกับวันเกิดเหตุย่อมมีความน่าเชื่อถือ จึงรับฟังเป็นที่ยุติได้ว่า รยนต์คั่นดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จ ส่วนการดำเนินการสอบสวนผู้ฟ้องคดี แม้ล่าช้าภายหลังจากวันเกิดเหตุถึง ๑๒ ปี แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดภายในอายุความตามที่กฎหมายกำหนด และเปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้ใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ อย่างครบถ้วนแล้ว การดำเนินการไต่สวนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงเป็นไปตามรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนด

ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างช่อมรยนต์ส่วนกลาง หมายเลขครุภัณฑ์ ชพ ๐๑ - ๐๑ ทราบว่าผู้รับจ้างยังช่อมรยนต์ไม่แล้วเสร็จตามที่วันเวลาที่กำหนด อันเป็นการผิดสัญญาจ้าง แต่ยังไม่ลงลายมือชื่อตรวจรับพัสดุในใบตรวจรับงานช่อมรยนต์ว่างานช่อมแล้วเสร็จเรียบร้อยถูกต้อง อันเป็นเท็จ เพื่อให้สามารถนำเอกสารมาเบิกเงินค่าจ้างช่อมรยนต์ให้แก่ผู้รับจ้างไปก่อน จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ ๗๑ (๒) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ทำให้ผู้รับจ้างได้รับประโยชน์ ซึ่งเป็นการแสดงเจตนาให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีตั้งใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทได้รับความเสียหาย แม้ภายหลังจะได้ส่งมอบรยนต์ที่ช่อมแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๙ ซึ่งความเสียหายส่วนนี้ระงับไปก็ตาม แต่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุก็น่าได้เสนอให้ผู้ว่าจ้างเรียกค่าปรับจากผู้รับจ้างซึ่งจะต้องถูกปรับเป็นรายวันในอัตราร้อยละ ๐.๒๐ ของราคาจ้างจากการส่งมอบงานล่าช้ากว่ากำหนด ๒๙๙ วัน เป็นเงิน ๒๙,๙๐๐ บาท อันเป็นการทำให้ผู้รับจ้างได้รับประโยชน์ แม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทน แต่ก็เป็นการทำให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้รับ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ วินิจฉัยว่า พฤติการณ์แห่งการกระทำของผู้ฟ้องคดีถือว่ามีมูลความผิดโดยถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤตชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม และมาตรา ๘๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นที่สอง คำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าการพิจารณาโทษผู้ฟ้องคดีมีความล่าช้าแต่อย่างใด โดยได้ปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจน

เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ คำสั่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงชอบด้วยกฎหมาย ส่วนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ให้ยกอุทธรณ์ นั้น เมื่อการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการไปตามขั้นตอนและวิธีการที่ กฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดไว้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดวินัยและระดับโทษทางวินัยที่รับเหมาะสมแล้ว ไม่มีเหตุผลหย่อนโทษ และคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จึงชอบด้วยกฎหมาย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นศาลปกครองสูงสุด จึงมีคำพิพากษายกฟ้อง (*คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ. ๒๐/๒๕๖๐*)

คำพิพากษาดังกล่าวเป็นอุทธรณ์ที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นกรรมการตรวจรับพัสดุว่า ก่อนจะทำการตรวจรับพัสดุจะต้องศึกษาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป และข้อกำหนดในสัญญาให้เข้าใจเพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบและข้อกำหนดในสัญญา และไม่ทำให้ราชการได้รับความเสียหาย หากกรรมการตรวจรับพัสดุตรวจรับพัสดุโดยไม่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบและข้อกำหนดในสัญญา หรือละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อกำหนดในสัญญา จนเป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหาย อันเป็นการกระทำความผิดวินัยที่ต้องถูกลงโทษทางวินัย และอาจเป็นความผิดทางอาญาตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต